

Sygn. akt I ACa 1113/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg (spr.) SSA Marek Boniecki
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 23 maja 2016 r. sygn. akt I C 172/16

1. **oddala apelację;**

2. **odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego.**

SSA Marek Boniecki SSA Paweł Rygiel SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACa 1113/16

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 19 stycznia 2016 roku powódka A. G. wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na jej rzecz kwoty 85.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 22 października 2015 roku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikającą z naruszenia dobra osobistego w związku ze śmiercią matki w wypadku komunikacyjnym. Jako podstawę powołała art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Wniosła też o zasądzenie kosztów procesu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów procesu. Wskazała, że w toku postępowania likwidacyjnego przyznała powódce świadczenie w wysokości 15.000 zł na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. Podniosła ponadto, że w 2008 roku przed Sądem toczyło się postępowanie pod sygnaturą IC 2857/08, w

sprawie z powództwa powódki i jej ojca – M. G. (1) przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W., w którym na rzecz powódki zasądzono kwotę 80.000 zł, a na rzecz M. G. (1) kwotę 60.000 zł tytułem odszkodowania rekompensującego także uszczerbek niemajątkowy co wyczerpuje odpowiedzialność strony pozwanej za skutki zdarzenia.

Wyrokiem z dnia 23 maja 2016 r. Sygn. akt: I C 172/16 Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził od Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz A. G. kwotę 35.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 października 2015 roku do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II i zasądził od Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz A. G. kwotę 443,44 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia :

W dniu 13 marca 2008 roku w K. P. K., naruszając umyślnie zasadę ruchu drogowego poprzez prowadzenie samochodu osobowego marki H. (...) o nr rej. (...) z nadmierną prędkością z nadmierną prędkością oraz nieumyślnie poprzez niezachowanie szczególnej ostrożności w okolicy przejścia dla pieszych, nieumyślnie spowodował wypadek, doprowadzając do potrącenia przechodzącej przez przejście dla pieszych R. G., która doznała licznych obrażeń ciała , które skutkowały jej śmiercią. Prawomocnym wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2009 roku Sąd Rejonowy w K.w sprawie sygn. akt IX K 331/08 uznał P. K. winnym spowodowania opisanego wypadku, tj. przestępstwa z art. 177 § 2 kk i skazał go na karę pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i dziesięciu miesięcy z zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata oraz na karę grzywny, orzekając także środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat 3.

Samochód kierowany przez sprawcę wypadku w dacie zdarzenia był ubezpieczony w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń zakresie OC.

W chwili wypadku R. G. pozostawała w związku małżeńskim z M. G. (1). Ze związku mieli małą córkę – powódkę A. G.. Rodzice powódki byli dobrym małżeństwem i tworzyli zgodną i kochającą się rodzinę. Małżonkowie dbali o córkę, wspólnie ją wychowywali. Rodzina powódki często jeździła na wycieczki. Prowadzeniem domu oraz opieką nad powódką zajmowała się w głównej mierze zmarła R. G.. Ojciec powódki, z racji pracy w charakterze kierowcy i wyjazdów w trasy, często bywał w domu jedynie w weekendy. A. G. w chwili krytycznego wypadku uczyła się w czwartej klasie szkoły podstawowej. Była chorowitym dzieckiem, miała alergię, stale była pod opieką lekarza alergologa. Chodziła nadto do endokrynologa i dietetyka – miała zaleconą dietę z powodu nadwagi oraz terapię hormonalną. Jej leczenie kontrolowała matka. W czasie obowiązków zawodowych rodziców powódki (R. G. pracowała w sklepie w charakterze sprzedawcy) opiekę nad nią sprawowała babka macierzysta I. W., która mieszkała w sąsiedztwie.

Powódka była z matką silnie emocjonalnie związana. Miała z nią bardzo dobre relacje, zwierzała się jej ze swoich trosk i problemów. R. G. stanowiła dla córki oparcie, była przy niej w każdych ważnych chwilach życia. Dbła również o jej potrzeby bytowe, zapewniała ciepły dom. Powódka ponadto od małego chorowała, zaś ze strony matki miała zapewnioną opiekę i pod tym względem występowało jej uzależnienie od zmarłej. Informację o śmierci matki przekazała jej babka i ciotka, które podały jej środki uspokajające. Powódka bardzo ciężko przeżyła śmierć matki, bardzo długo płakała. Nie mogła uwierzyć, że jej już nigdy nie zobaczy. W dniu pogrzebu powódka nie miała możliwości zobaczyć po raz ostatni matki, pożegnać się z nią, gdyż jej nie pozwolono. Ponownie dostała środki na uspokojenie.

Po wypadku funkcję opiekuńczą przejął ojciec powódki, który jednak nie radził sobie ze wszystkimi tego rodzaju obowiązkami, gdyż wcześniej tego nie robił. A. G. po tragicznym wypadku matki była w wieku dojrzewania, wymagała stałej kontroli endokrynologicznej i alergologicznej. Ojciec z racji różnicy płci nie był w stanie w takim stopniu jak matka wspomóc córki w tym trudnym okresie i wnikać w jej psychikę i problemy związane z wejściem w okres dorosłości.

Śmierć matki spowodowała niekorzystne zmiany w zdrowiu powódki – przewlekłe zaburzenia adaptacyjne lękowo-depresyjne, które ujawniały się w życiu codziennym i miały wpływ na funkcjonowanie pozaszkolne. Po śmierci matki zamknęła się w sobie, często była zamyślona i smutna, czasami podczas przerw w szkole płakała. Ograniczyła kontakty z koleżankami, często się izolowała i rzadko uczestniczyła w zabawach podczas przerw. Wcześniej była osobą żywą

i aktywną. Gdy wracała ze szkoły przesiadywała u swojej babki macierzystej, często płakała, szukała pocieszenia. Powódka miała początkowo też problemy w nauce, nie mogła się skupić na lekcjach. Często w odrabianiu prac domowych pomagał jej przez telefon ojciec będący w trasie lub jej matka chrzestna. Później w zasadzie skupiła się wyłącznie na nauce, czym zajmowała sobie czas.

Ojciec powódki widząc jej złą kondycję psychiczną zapewnił córce pomoc psychologa, u którego A. G. była w tamtym czasie trzykrotnie. Pozostawała też w kontakcie ze szkolnym pedagogiem.

Aktualnie powódka ma 19 lat. Uczy się w III K. Liceum (...) im. J. S. w K.. Chodzi do klasy o profilu biologiczno-chemicznym. Uczy się dobrze, na półroczu miała średnią ocen około 4,5. Planuje podjąć studia, lecz nie ma sprecyzowanych planów co do kierunku. Spotyka się z chłopakiem, który jest od niej rok starszy. Jest to jej pierwsza tego typu znajomość. Zamieszkuje wraz z ojcem oraz jego obecną żoną M. G. (2) oraz dwójką dzieci z ich związku – (...), który ma obecnie 7 lat oraz 4-letnią N.. M. G. (1) poznał w/w kobietę w wakacje 2009 roku, zaś związek małżeński zawarł z nią jesienią 2010 roku. Tworzą zgodne małżeństwo, nie ma między nimi nieporozumień. Powódce nie przeszkadzało, że ojciec znalazł sobie nową partnerkę, albowiem pozwoliło mu to otrząsnąć się po śmierci jej matki. Ona sama ma z macochą dobre kontakty, która stara się być dla niej przyjaciółką. Powódka cieszy się, że ma rodzeństwo.

A. G. często odwiedza grób matki, w każdą rocznicę jej śmierci zamawia wraz z ojcem mszę w jej intencji. Lubi spędzać czas z babką macierzystą i przeglądać stare fotografie, wspominać matkę, słuchać opowieści o jej młodości. Nadal nie może pogodzić się z jej utratą.

Powódka i jej ojciec wystąpili z pozwem o zasądzenie od Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz A. G. kwoty 150.000 zł oraz na rzecz jej ojca kwoty 100.000 zł tytułem znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej po śmierci R. G.. Pismem z dnia 8 września 2008 roku pozwany uznał poniesione przez M. G. (1) koszty pogrzebu żony w wysokości 3.767 zł. i odmówił wypłaty odszkodowań z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej. Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2009 roku sygn. akt I C 2857/08 Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził od strony pozwanej kwoty 60.000 zł na rzecz M. G. (1) i 80.000 zł na rzecz A. G. oraz koszty procesu na rzecz M. G. (1). Powyższe rozstrzygnięcia zostało, co do zasądzonych kwot, w całości utrzymane w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 listopada 2009 roku sygn. akt I ACA 980/09.

Pismem z dnia 24 września 2015 roku powódka wraz z ojcem ponownie zwrócili się do powoda o wypłatę na ich rzecz zadośćuczynień na podstawie art. 448 k.c. w zw. art. 24 § 1 k.c.: na rzecz M. G. (1) kwoty 120.000 zł, na rzecz A. G. kwoty 130.000 zł. Na mocy decyzji z dnia 21 października 2015 roku pozwane towarzystwo ubezpieczeń przyznało powódce z tego tytułu kwotę 15.000 zł.

Przy tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie co do zasady, natomiast wysokość dochodzonej kwoty jest wygórowana. Sąd wskazał, że odpowiedzialność pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. wynika z zawarcia przez posiadacza pojazdu, który spowodował wypadek komunikacyjny, ważnej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Gwarancyjną ubezpieczyciela w tym przypadku są objęte także skutki naruszenia dobra osobistego przez spowodowanie śmierci osoby bliskiej w wypadku komunikacyjnym. Zdarzenie miało miejsce w dniu 13 marca 2008 roku (a więc przed dniem 3 sierpnia 2008 roku) i zastosowanie w sprawie ma art. 34 ust. 1 i 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 ze zm.) oraz art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.

Sąd pierwszej instancji przyjął, że dochodzona na tej podstawie kwota zadośćuczynienia jest wygórowana. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił, że dotychczas wypłacone na rzecz powódki świadczenia, tj. kwota 80.000 zł przyznana tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej oraz kwota 15.000 zł wypłacona przez pozwanego tytułem zadośćuczynienia z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. w dużej części złagodziły uszczerbek niemajątkowy powódki. Sąd Okręgowy wskazał, że wprawdzie kwotę 80.000 zł przyznano tytułem stosowego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki, to jednak zgodnie z obowiązującym

wówczas orzecznictwem odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. wyrównywało również szkodę niemajątkową, co wynika z uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego z dnia 29 czerwca 2009 roku. Powódka po wypadku otrzymała łącznie od pozwanego kwotę 95.000 zł. Sąd Okręgowy uwzględnił nadto, że powódka od 2010 roku żyje w rodzinie, którą ojciec powódki dość szybko po śmierci żony odbudował. Jej stosunki z drugą żoną ojca są dobre, ma też rodzeństwo (wcześniej była jedynaczką) – siostrę i brata, którzy w pewnym stopniu zapełnili pustkę, jaka utworzyła się w jej życiu po śmierci matki. Sąd zwrócił także uwagę, że powódka o zadośćuczynienie wystąpiła po 8 latach od śmierci matki. Z upływem czasu sytuacja emocjonalna powódki unormowała się i obecnie jest ona prawidłowo zaadoptowana psychologicznie. Dobrze się uczy, ma plany podjąć studia. Jest też w związku, który traktuje poważnie. Naturalnym jest, że wspomina matkę i nadal odczuwa jej brak, skoro była ona dla niej najbliższą osobą. Nie uniemożliwia jej to jednak już obecnie normalnego funkcjonowania społecznego.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał kwotę 35.000 zł za odpowiednie zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dóbr osobistych powódki, przy uwzględnieniu wcześniej wypłaconych kwot.

Jako podstawę prawną orzeczenia o odsetkach Sąd powołał art. 481 k.c. a jako podstawę stosunkowego rozliczenia kosztów art. 100 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zaskarżając orzeczenie w części oddalającej powództwo co do kwoty 50000zł z odsetkami od 22 października 2015r. do dnia zapłaty oraz w części orzekającej o kosztach procesu.

Zarzuciła błędną wykładnię art. 448 k.c. w zw. z art. 24 §1 k.c. polegającą na uznaniu, że kwota 35000zł tytułem zadośćuczynienia jest kwota odpowiednią do krzywdy powódki i spełnia funkcje kompensacyjną, podczas gdy w świetle ustaleń jest to kwota rażąco zaniżona i niewspółmierna.

Powódka wniosła o zmianę wyroku w części poprzez zasądzenie dodatkowo kwoty 50000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 października 2015r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Strona pozwana wniosła w odpowiedzi o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny uznał za własne ustalenia Sądu Okręgowego i zważył co następuje:

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy nie zakwestionował, że ból i cierpienie powódki po stracie matki był duży jak też nie zakwestionował roli zmarłej w życiu A. G.. Niewątpliwie śmierć matki dla 11 letniej dziewczynki była szokiem i nawet wsparcie najbliższej rodziny nie zastąpiło utraconej osoby. Skutki wypadku opisane w apelacji wynikają wprost z uzasadnienia zaskarżonego wyroku i miał je na uwadze Sąd pierwszej instancji, określając należne zadośćuczynienie.

Sąd Apelacyjny nie kwestionuje też stanowiska, że poziom zasądzanych kwot z tytułu zadośćuczynienia w podobnych sprawach może dawać wskazówki orientacyjne, zapobiegając powstawaniu rażących dysproporcji. Dla tej sprawy nie może być jednak decydujące, że w powołanej w apelacji sprawie IV CSK 192/12 Sąd Najwyższy uznał, że kwota 105000zł stanowi odpowiednią rekompensatę za śmierć matki. Mimo bowiem pewnego podobieństwa przeżyć dzieci, w tym doznanego bólu, osamotnienia, cierpienia i bezradności, w związku z utratą jednego z rodziców, istotna jest w niniejszej sprawie okoliczność różnicująca. W tej sprawie bowiem powódka wniosła pozew blisko osiem lat po zdarzeniu na innej podstawie prawnej niż art. 446 § 4 k.c. i co szczególnie istotne w sytuacji, gdy jej krzywda wskazana w pozwie została już w dużej części zrekompensowana odszkodowaniem otrzymanym na podstawie art. 446§3 k.c. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że po wejściu w życie ustawy z dnia 30 maja 2008r. (Dz. U. 116, poz. 731) krzywda niemajątkowa wywołana śmiercią osoby bliskiej podlega rekompensacie zadośćuczynieniem na podstawie § 4 art. 446 k.c. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. przyznawane zadośćuczynienie za zerwanie więzi rodzinnej następuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej traktowane jest obecnie rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia zmierzającego do naprawienia szkody majątkowej, opartego na art. 446 § 3 k.c. Odszkodowanie na tej ostatniej podstawie zawężone jest obecnie jedynie do szkód majątkowych (choć szeroko ujmowanych)- por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2015 r. II CSK 594/14 LEX nr 1801545 LEX nr

1801545. Jednakże przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego art. 446 § 4 k.c. (oraz przed ukształtowaniem się linii orzecznictwa dopuszczającego zastosowanie przepisów o ochronie dóbr osobistych do zdarzeń zaistniałych przed dniem 3 sierpnia 2008) w judykaturze funkcjonowała rozszerzająca wykładnia art. 446 § 3 k.c. przyjmująca, że zakres znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, o którym jest mowa w tym przepisie, obejmuje także niekorzystne zmiany w sferze dóbr niemajątkowych najbliższych członków rodziny osoby zmarłej (por. wyroki z dnia 15 października 2002 r., II KKN 985/2000, nie publ., z dnia 30 czerwca 2004 r., IV CK 445/2003, niepubl., z dnia 9 marca 2007 r., V CSK 459/2006, z dnia 16 kwietnia 2008 r., V CSK 544/2007, niepubl., z dnia 16 października 2008 r., III CSK 143/08, niepubl., z dnia 26 lipca 2001 r., II KKN 889/00, niepubl., z dnia 25 lutego 2004 r., II CK 17/03, niepubl. oraz z dnia 3 lipca 2008 r., IV CSK 113/08, niepubl.).

Taką rozszerzającą wykładnię przyjmował Sąd Okręgowy wydając wyrok z dnia 29 czerwca 2009r. sygn. akt I C 2857/08, albowiem Sąd ten uwzględniał traumatyczne przeżycia psychiczne powódki jak i to, że powódka będzie dorastać w niepełnej rodzinie tracąc wsparcie matki. Uwzględniał wówczas wstrząs psychiczny, pogorszenie stanu zdrowia powódki związane ze zmianami adaptacyjnymi lękowo-depresyjnymi, utratę stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa , uczucia osamotnienia. Te przesłanki wskazane w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie o odszkodowanie za pogorszenie sytuacji życiowej, to obecnie uszczerbek o charakterze niemajątkowym i jako taki powinien być w obecnym stanie wyrównywany na podstawie art. 446 § 4 k.c. lub art. 448k.c. w zw. z art. 24 k.c. a nie na podstawie art. 446§3 k.c. (por. wyrok Sądu najwyższego z dnia 17 kwietnia 2015r. sygn. akt III CSK 173/14 LEX nr 1745796). Okoliczności przytoczone w podstawie faktycznej wcześniejszego powództwa a następnie w uzasadnieniu wyroku dnu 29 czerwca 2009r. sygn.. akt I C 2857/08 a więc, że A. G. została pozbawiona więzi jaka łączyła córkę z matką i okoliczność , że kilkuletnia dziewczynka musi żyć w niepełnej rodzinie i jest pozbawiona istotnego udziału matki w dorastaniu i w dalszym życiu, pokrywają się z uszczerbkiem objętym przedmiotowym powództwem. Sąd Okręgowy zasądzając odszkodowanie uwzględnił wówczas wskazany uszczerbek w ramach odszkodowania przyznanego na podstawie 446§3 k.c. Krzywda niemajątkowa powódki została więc w dużej części zrekompensowana odszkodowaniem. Odszkodowanie to wówczas stanowiło 26- krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia a więc odpowiada obecnie kwocie ok. 101000zł. W tym kontekście kwota 35000zł zasądzona przez Sąd Okręgowy stanowiła odpowiednią sumę w rozumieniu art. 448 k.c. , przy uwzględnieniu dodatkowo kwoty 15000zł dobrowolnie wypłaconej. Łączne zadośćuczynienie w kwocie 50000zł w zestawieniu ze wskazanym odszkodowaniem jest odczuwalne i niesymboliczne nawet uwzględniając, że powódka po tak długim okresie po wypadku nadal jeszcze doświadcza negatywnych odczuć i nie może poradzić sobie w pełni z emocjami wywołanymi przez wspomnienia. Nie można pominąć, że ubezpieczyciel w przeszłości udzielił powódce nie tylko świadczeń pozwalających odwrócić materialne niekorzystne następstwa zdarzenia ,co dodatkowo z reguły ułatwia powrót do równowagi psychicznej, lecz także poprzez szerokie odszkodowanie rekompensował uszczerbek niemajątkowy. Krzywda powódki wynikająca z przedwczesnego zerwania więzi rodzicielskiej nie została pogłębiona trudnościami materialnymi , gdyż te zostały uchylone wypłatą odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, które ponadto rekompensowało także ten sam uszczerbek, co objęty podstawą faktyczną w niemniejszej sprawie. Zadośćuczynienie zasądzone obok kwot wcześniej wypłacanych określono więc na właściwym poziomie, odpowiednim do negatywnych przeżyć dzieci, które tracą rodzica, z którym były silnie związanych emocjonalnie.

Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie istotne przesłanki. Uwzględnił, że zerwanie silnych więzi łączących powódkę ze zmarłą nastąpiło nagle. Brał pod uwagę negatywne następstwa w przeżyciach psychicznych towarzyszących stracie osoby najbliższej, w tym wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej. Brał pod uwagę cierpienia moralne związane z poczuciem osamotnienia i pustki. Uwzględnił jaką rolę w A. G. pełniła matka , w tym intensywność więzi łączącej powódkę ze zmarłą.. Sąd brał także pod uwagę wiek powódki i jego znaczenie dla procesu żałoby po śmierci osoby bliskiej. Sąd Okręgowy odpowiednio też uwzględnił, że negatywne przeżycia osłabił w pewnym stopniu nowy związek małżeński ojca powódki i urodzenie rodzeństwa powódki. Zarzut więc zaburzenia funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienia nie może zostać uwzględniony.

Określenie wysokości zadośćuczynienia pozostawione jest Sądowi pierwszej instancji. Sąd drugiej instancji jako Sąd meriti władny jest zmienić wysokość zadośćuczynienia, jeżeli przyznane jest rażąco nieodpowiednie (por. wyrok Sądu

Najwyższego z 18 listopada 2004 r. I CK 219/04 nie publ. LEX nr 146356), co w tym przypadku nie występuje. Sąd pierwszej instancji właściwie zobiektywizował i ocenił rozmiar krzywdy powódki uwzględniając wszystkie okoliczności i skutki zdarzenia powołane w niekwestionowanych ustaleniach w tym okoliczność, że częściowe złagodzenie krzywdy już nastąpiło w przeszłości w związku z przyznawanym odszkodowaniem i wypłaconą dodatkową kwotą na poczet zadośćuczynienia. Wobec powyższego apelację jako niezasadną oddalono na podstawie art. 385 k.c. Podnoszona w apelacji różnica zasądzonej kwoty względem kwot zasądzanych w tego typu sprawach mogła wzbudzić u powódki subiektywne przekonanie o zasadności środka odwoławczego. Ta okoliczność oraz charakter roszczenia uzasadniały odstąpienie od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c.

SSA Marek Boniecki SSA Paweł Rygiel SSA Sławomir Jamróg